

APSTIPRINĀTS
Ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja vadītāja
30.06.2009. rīkojumu Nr.01-02/198

**VALSTS TIESU EKSPERTĪŽU BIROJA
2008. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Rīga 2009

Saturs

Lietotie saīsinājumi	3
1. Valsts tiesu ekspertīžu biroja pamatinformācija.....	4
1.1. Valsts tiesu ekspertīžu biroja statuss	4
1.2. Valsts tiesu ekspertīžu biroja politikas jomas un darbības virzieni.....	4
2. Valsts tiesu ekspertīžu biroja darbības rezultāti	5
2.1. Darbības prioritātes un galvenie uzdevumi	5
2.2. Budžeta programmu un apakšprogrammu rezultatīvo rādītāju izpildes analīze.....	8
2.3. Informācija par pakalpojumiem	8
2.4. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana	8
3. Valsts tiesu ekspertīžu biroja budžeta informācija.....	10
4. Valsts tiesu ekspertīžu biroja personāls	11
5. Valsts tiesu ekspertīžu biroja komunikācija ar sabiedrību	12
6. Valsts tiesu ekspertīžu biroja plāns 2009.gadam.....	13

Lietotie saīsinājumi

ENFSI	Eiropas tiesu ekspertīžu iestāžu asociācija (<i>European Network of Forensic Science Institutions</i>)
TM	Tieslietu ministrija
VTEB	Valsts tiesu ekspertīžu birojs

1. VTEB pamatinformācija

1.1. VTEB juridiskais statuss

VTEB ir TM pakļautībā esoša tiesās pārvaldes iestāde, kuras uzdevums ir nodrošināt objektīvu, tiesisku un zinātniski pamatotu tiesu ekspertīzi tiesas, prokuratūras un izmeklēšanas iestāžu uzdevumā (MK 2004. gada 14. septembra noteikumi Nr. 793 „Valsts tiesu ekspertīžu biroja nolikums”).

VTEB ir 1921. gada 10. oktobrī izveidotā Zinātniskā tiesu ekspertīzes kabineta funkciju pārmantotājs un darbības turpinātājs. Gadu gaitā tiesu ekspertīzes iestāde tieslietu sistēmas ietvaros Latvijā vairākkārt ir likvidēta un atkal atjaunota, kā arī ir mainījies nosaukums. Kopš 2001. gada janvāra iestādes nosaukums ir Valsts tiesu ekspertīžu birojs.

Lai nodrošinātu efektīvu un optimālu VTEB funkciju izpildes realizāciju un koordināciju, ar 2008. gada 15. septembri tika veikta biroja struktūrvienību reorganizācija. Reorganizācijas rezultātā likvidēts Dokumentu ekspertīžu departaments un Tehnisko ekspertīžu departaments, izveidots Kriminālistisko un tehnisko ekspertīžu departaments ar četrām nodaļām:

- Autotehnisko ekspertīžu nodaļu,
- Dokumentu ekspertīžu nodaļu,
- Rokrakstu ekspertīžu nodaļu,
- Tehnisko ekspertīžu nodaļu.

1.2. VTEB politikas jomas un darbības virzieni

VTEB ir vadošā iestāde valstī tiesu ekspertīžu veikšanā. Eksperta atzinums kā viens no pierādīšanas līdzekļiem ieņem aizvien nozīmīgāku lomu kriminālprocesā, civilprocesā un administratīvajā procesā. Minētais ir saistīts ar to, ka ekspertīzes rezultātā noskaidrotie fakti ir pamatoti ar objektīviem un zinātniskiem pētījumiem. Vienlaicīgi ar tiesu ekspertīzes nozīmes palielināšanos aizvien augstākas prasības tiek izvirzītas tiesu ekspertu kvalifikācijai un pielietotajām izpētes metodēm. Kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešana un ekspertīžu jomu akreditācija šobrīd ir viena no svarīgākajām VTEB darbības prioritātēm, kas dod iespēju gan VTEB darbiniekiem, gan arī ekspertīžu noteicējiem būt pārliecinātiem par iegūto rezultātu pareizību un izmantoto metožu atbilstību starptautiskajiem standartiem.

Pamatojoties uz funkcionālo pienākumu sadali atbilstoši MK 2003. gada 29. decembra rīkojumam Nr. 825 „Par Valsts policijas reorganizāciju”, VTEB nodrošina tiesu autotehniskās, rokrakstu, reljefo identifikācijas zīmju un ķīmisko ekspertīžu - augsnes, augu valsts izcelsmes objektu, šķiedru, laku un krāsu, stikla, polimēru, metālu un to sakausējumu, autotransporta spuldziņu izpētes veikšanu. VTEB ir vienīgā ekspertīžu iestāde valstī, kur iespējama šāviena pēdu morfoloģiskā un ķīmiskā izpēte ar skenējošo elektronu mikroskopu. Līdztekus minētajiem prioritārajiem darbības virzieniem VTEB veic dokumentu tehniskās, autorības, infotehniskās, daktiloskopiskās, trasoloģiskās un atsevišķos gadījumos arī tiesu ballistikās ekspertīzes.

Lai nodrošinātu klientiem sniegto pakalpojumu kvalitāti, VTEB eksperti ir aktīvi iesaistījušies dažādās ENFSI ekspertu darba grupās, kas dod iespēju harmonizēt izpētes metodes, piedalīties starplaboratoriju prasmes pārbaudēs un sadarboties sarežģītu gadījumu izpētē.

Ekspertīžu noteicēji ir atzinīgi novērtējuši tiesu ekspertu darba pieredzi un profesionālo sagatavotību, tādēļ aizvien biežāk tiek izteikti lūgumi VTEB darbiniekiem piedalīties izmeklētāju, inspektoru un tiesnešu apmācības procesā, sagatavot metodiskus līdzekļus par materiālu sagatavošanu ekspertīzei un tās rezultātu izvērtēšanu.

2. VTEB darbības rezultāti.

2.1. Darbības prioritātes un galvenie uzdevumi.

VTEB darbības virsmērķis ir nodrošināt tiesībsargājošās institūcijas ar objektīvu, kvalitatīvu, zinātniski pamatotu un starptautiskiem standartiem atbilstošu tiesu ekspertīzi.

Darbības virzieni virsmērķa sasniegšanai vidējam termiņam (vidēja termiņa prioritātes):

1. Nodrošināt VTEB ar laboratoriju prasībām atbilstošām telpām;
2. Izstrādāt un ieviest VTEB materiāli-tehniskā nodrošinājuma modeli;
3. Nodrošināt tiesu ekspertu kompetenci un kvalifikāciju;
4. Akreditēt VTEB atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17025:2005

2008. gada uzdevumi un pasākumi un informācija par to īstenošanu:

Kvalitatīva, zinātniski pamatotu tiesu ekspertīžu veikšana.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2008.gada biroja galvenais uzdevums bija tiešais ekspertīžu darbs, sniedzot eksperta atzinumus pēc policijas, prokuratūras un tiesu lēmumiem, kā arī veicot privātpersonu un citu juridisku personu pieprasītos pētījumus. 2008.gadā VTEB izpildei iesniegtas 2516 lietas. Kopumā 2008.gadā ir veiktas 2511 ekspertīzes (t. sk. 337 ekspertīzes ir 2007.gadā iesniegtas, bet 342 ekspertīzes pāriet uz 2009.gadu). No tām:

Nr.p.k.	Kods	Ekspertīžu specialitāte	Ekspertīžu skaits
1.	02.01	Augsnes izpēte	12
2.	03.01	Transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa izpēte	114
3.	03.02	Uzbraukuma gājējam mehānisma izpēte	231
4..	03.03	Transportlīdzekļu sadursmes mehānisma izpēte	482
5.	05.01	Ieroču identifikācija, šāvienu pēdu un apstākļu izpēte	1
6.	06.02	Dzīvnieku matu izpēte	0
7.	07.01	Augu valsts objektu izpēte	3
8.	08.01	Daktiloskopiskā identifikācija	5
9.	08.02	Papillārlīniju pēdu vizualizēšana	13
10.	09.01	Dokumentu tehniskā izpēte	146
11.	13.01	Reljefo identifikācijas zīmju izpēte	262
12.	14.01	Informācijas tehnoloģiju izpēte	23
13.	15.	Ķīmiskā ekspertīze	16
14.	15.01	Dokumentu materiālu izpēte	15
15.	15.02	Krāsu materiālu un pārklājumu izpēte	53
16.	15.03	Metālu un sakausējumu izpēte	60
17.	15.05	Naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu izpēte	19
18.	15.08	Polimēru izstrādājumu izpēte	13
19.	15.12	Stikla, keramikas un to izstrādājumu izpēte	79

20.	15.13	Šķiedru materiālu un to izstrādājumu izpēte	80
21.	15.14	Šāviena pēdu ķīmiskā izpēte	17
22.	18.01	Rakstīta teksta lingvistiskā izpēte	3
23.	22.01	Grafiskā izpēte	802
24.	27.	Trasoloģiskā izpēte	62

Salīdzinājumā ar 2007. gadu VTEB reģistrēto lietu skaits samazinājies par 3,6 %, bet ekspertīžu darbietilpība stipri palielinājusies. Ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar 2008. gadu palielinājies stikla, metāla, iznīcināto reljefa zīmju, infotehniskajās ekspertīzēs, samazinājies – naftas produktu, šķiedru, autotehniskajās, trasoloģiskajās ekspertīzēs.

VTEB eksperti 2008.gadā 109 reizes aicināti uz tiesas sēdēm, t.sk. 64 reizes eksperti snieguši liecības.

Līdzīgi kā iepriekšējā gadā, lielāko daļu no ekspertīzēm pārbauda otrs jeb „ēnu” eksperts. Tas ievērojami palielinājis ekspertu slodzi un pasūtījumu izpildes termiņus, vienlaikus nodrošinot eksperta atzinuma daudz augstāku kvalitāti un ticamību tā rezultātiem.

Lai nodrošinātu iesniegto materiālu atbilstību ekspertīžu prasībām, 2008.gadā turpināts darbs ar klientiem. Tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem ir sniegtas rakstiskas un mutiskas konsultācijas ekspertīžu jautājumos. Saskaņā ar biroja darba plānu un pamatojoties uz iestāžu pieprasījumiem, ir noorganizēts:

- mācības jaunajiem inspektoriem kriminālistiem par ķīmiskajām ekspertīzēm pēc Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes lūguma;
- seminārs Finanšu policijas darbiniekiem ar lekcijām par dokumentu un rokrakstu izpēti;
- lekcija Kurzemes tiesu apgabala prokuratūras darbiniekiem;
- lekcija Rīgas tiesu apgabala prokuratūras darbiniekiem;
- lekcija Zemgales tiesu apgabala prokuratūras darbiniekiem un Jelgavas kriminālpolicijai;
- lekcija Apgabaltiesu Krimināllietu kolēģijas tiesnešiem "Ekspertīžu veidi un iespējas";
- seminārs Tukuma rajona ceļu policijas darbiniekiem "Ekspertīžu iespējas ceļu satiksmes negadījumu izmeklēšanā";
- 3 dienu seminārs Valsts policijas darbiniekiem "Jaunākās iespējas Latvijā un pasaulē dažādu objektu un pēdu izpētē";
- lekcija Administratīvo tiesu tiesnešiem "Ekspertīžu veidi un iespējas";
- lekcija Krimināllietu advokātiem "Ekspertīžu veidi un iespējas";
- seminārs izmeklēšanas, prokuratūru un tiesu darbiniekiem par aktuāliem jautājumiem rokrakstu ekspertīzē.

Darbs pie kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas

Saskaņā ar Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja 2008.gada 20. jūnija lēmumu Nr.122-2008 VTEB piešķirta akreditācija atbilstībai LVS EN ISO/IEC 17025:2005 standarta „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām visā pieteiktajā akreditācijas sfērā: rokraksta/paraksta identificēšana un pirkstu pēdu vizualizēšana un identificēšana (plašāk skat. § 2.4.)

VTEB akreditācija, tā darbības atbilstība starptautiskiem standartiem un ar to saistītais kvalitātes pieaugums ir nozīmīgs starpvalstu sadarbību veicinošs faktors. Tā sekmē eksperta atzinumu atzīšanu citās valstīs, atvieglo datu apmaiņu starp ekspertīžu iestādēm un

starptautisku datubāzu izveidi. Šodien, kad pieaugusi noziedznieku mobilitāte un starpvalstu noziegumi, savstarpēja testēšanas rezultātu atzišana un informācijas apmaiņa ir ļoti svarīga.

Dalība ENFSI un ekspertu darba grupās

VTEB ir ENFSI biedrs kopš 1998.gada. VTEB eksperti darbojas deviņās ENFSI darba grupās, kas dod iespēju ne tikai paaugstināt savu eksperta kvalifikāciju, bet arī kopīgi risināt aktuālas problēmas un jautājumus, kas rodas sakarā ar straujo rafinēto noziedzīgo nodarījumu līmeņa paaugstināšanos. ENFSI ietvaros eksperti var efektīvi risināt sarežģītus ekspertīžu gadījumus, kad vienas iestādes tehniskā kapacitāte neļauj veikt lietiskā pierādījuma vispusīgu izpēti, kā arī izmantot kopīgi veidotās datu bāzes un regulāri gūt informāciju par jaunākajiem sasniegumiem un attīstības tendencēm.

2008.gada 23.-24.oktobrī Rīgā notika ENFSI Kvalitātes un Kompetences komitejas sanāksme. Sanāksmes tēma bija tiesu ekspertīzē lietoto metožu un iekārtu validācija.

Dalība dažādos projektos

VTEB ar Eiropas Komisijas Paplašināšanās Direktorāta atbalstu 13. - 14. martā Rīgā rīkoja semināru "Kompetenti un izglītoti tiesu eksperti - tiesu ekspertīzes kvalitātes garantis". Seminārs bija veltīts šādām tēmām - tiesu ekspertu apmācība, sertifikācija un resertifikācija, tiesu ekspertīzi regulējošie normatīvie akti dalībnieku valstīs, tiesu eksperta statuss, u.c. Seminārā piedalījās 30 speciālisti no 10 valstīm (Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Krievijas, Armēnijas, Somijas, Zviedrijas, Norvēģijas, Skotijas un Īrijas). Savukārt ar lekcijām un prezentācijām uzstājās 13 lektori no 9 valstīm. Galvenokārt prezentācijas bija veltītas tiesu ekspertu kompetences jautājumu analīzei un iztirzāšanai, tāpat eksperti diskutēja par kvalitātes sistēmas ieviešanu semināra dalībvalstu nacionālajās tiesu ekspertīžu institūcijās un akreditācijas problēmām un pieredzi.

2008.gada 18. aprīlī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas tiesu ekspertīžu iestādes aktualizēja pirms deviņiem gadiem noslēgto Baltijas valstu Tiesu ekspertīžu iestāžu vadītāju savstarpējās saprašanās memorandu. 1999. gadā parakstītā memoranda mērķis bija radīt labvēlīgus apstākļus tiešām saiknēm un sadarbībai starp ekspertiestādēm, organizējot pieredzes apmaiņas, konsultācijas, seminārus, vizītes un citus līdzīgus pasākumus atsevišķiem darbiniekiem un delegācijām. VTEB eksperti piedalījušies trijos Lietuvas Tieslietu ministrijas Tiesu ekspertīžu centra organizētos semināros par ceļu satiksmes negadījumu izpēti, digitālo attēlu ekspertīzi un statistikas metožu pielietošanu izpētē.

VTEB laikā no 2008.gada 28.maija līdz 30.maijam organizēja XII Ziemeļvalstu un Baltijas valstu rokrakstu ekspertu konferenci, kurā piedalījās rokrakstu eksperti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas, Somijas, Norvēģijas, Dānijas un Krievijas. Darbs tika organizēts gan priekšlasījumu veidā, gan praktiskajās darba grupās.

2008. gada 1.jūlijā Centrālā finanšu un līgumu aģentūra, Latvijas Republikas TM un VTEB parakstīja līgumu par individuālā projekta „Valsts tiesu ekspertīžu biroja kapacitātes palielināšana, nodrošinot atbilstību labas prakses un starptautiskiem kvalitātes standartiem un stiprinot tiesiskumu Latvijā” īstenošanu. Projekta laikā tika, plānots palielināt VTEB administratīvo un institucionālo kapacitāti, turpinot ieviest kvalitātes vadības sistēmu un nodrošināt ekspertīžu izpēti ar mūsdienīgas tehnoloģijas pētnieciskām iekārtām. Projekta pirmajā daļā bija paredzēts uzlabot VTEB plānošanas un lēmumu pieņemšanas sistēmu. Paredzēti dažādi apmācības un kvalifikācijas celšanas kursi, piemēram, kvalitātes vadības sistēmas speciālistu un iekšējo auditoru apmācība. Tāpat bija paredzēts turpināt darbu pie kvalitātes vadības procesu izstrādes un uzlabošanas. Projekta otrajā - institucionālas kapacitātes paaugstināšanas daļā – bija paredzēts iegādāties jaunas iekārtas, lai nodrošinātu

dažādu vielu, materiālu un to izstrādājumu mikroaudzuma noteikšanu, analīzi un identifikāciju. Projekta kopējā summa ir 730 975 eiro. 85 % no projekta kopsummas ir Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansējums, bet 15 % nepieciešamo līdzekļu ir no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Projekts tiek īstenots jau kopš līguma parakstīšanas brīža un ilgs pusotru gadu.

Projekta ietvaros iegādātas un uzstādītas modernas pētniecības iekārtas: ciānakrilāta skapis, DSC-4 darba stacija digitālo attēlu apstrādei, gāzu hromatogrāfs ar mass selektīvo un liesmas jonizācijas detektoru, ūdeņraža ģenerators, skenējošais elektronu mikroskops, 7 stereomikroskopi un 1 polarizācijas mikroskops. Veikta personāla apmācība darbam ar šīm iekārtām.

Vizītes laikā Latvijā 14. novembrī projekta ietvaros VTEB viesojās Norvēģijas Karalistes ārlietu ministrs Jūnass Gārs Stēre (Jonas Gahr Støre). Pasākumā piedalījās arī Norvēģijas vēstnieks Latvijā Nilss Ūlavs Stāva.

Normatīvo aktu projektu izstrāde

Lai ieviestu praksē Tiesu ekspertu likumā paredzētās juridiskās normas, VTEB un TM speciālisti ir piedalījušie vairāku Ministru kabineta noteikumu izstrādē:

- 2008.gada 10.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 427 „Tiesu ekspertu sertifikācijas un resertifikācijas kārtība”;
- 2008.gada 30.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 466 „Valsts tiesu eksperta mācību maksas un kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumu segšanas un atmaksāšanas kārtība”;
- 2008.gada 21.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr. 564 „Tiesu ekspertu disciplinārlietu izskatīšanas un sodu piemērošanas kārtība”;
- 2008.gada 30.jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 465 „Tiesu ekspertu padomes nolikums”;
- 2008.gada 25.marta Ministru kabineta noteikumi Nr.215 „Tiesu ekspertu specialitāšu klasifikators”.

2008.gada 4.augustā Ministru kabinetā ir pieņemti noteikumi Nr.616 „Noteikumi par Valsts tiesu ekspertīžu biroja maksas pakalpojumu cenrādi”.

2.2. Budžeta programmu un apakšprogrammu rezultātīvo rādītāju izpildes analīze

1. tabula

Programmas kods	Rezultatīvo rādītāju nosaukums	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā	Analīze
11.00.00	Iestāžu skaits	1	1	
	Štata vienību skaits	58	58-52	Skat. § 4
	Veiktās ekspertīzes	3 tūkstoši	2,5 tūkstoši	Skat. § 2.1
	Vidējais tiesu ekspertīzes ilgums (dienas)	60	49	

2.3. Informācija par pakalpojumiem

VTEB saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumiem Nr.616 „Valsts tiesu ekspertīžu biroja maksas pakalpojumu cenrādis” sniedz maksas pakalpojumus - veic

ekspertīzes pēc juridisku un fizisku personu iesniegumiem un tiesu lēmumiem civillietās visos VTEB kompetencē esošajos ekspertīžu veidos.

VTEB ir izveidotas maksas pakalpojumu iesnieguma veidlapas, ko klients var aizpildīt iesnieguma iesniegšanas dienā.

2008. gadā saņemti 149 iesniegumi veikt maksas ekspertīzi, no kuriem 115 izpildīti. No maksas pakalpojumiem 2008.gadā tika gūti ieņēmumi Ls 14411 apmērā.

2.4. Kvalitātes vadības sistēmas ieviešana

VTEB kvalitātes politika ir orientēta uz efektīvas pārvaldības sistēmas uzturēšanu un nepārtrauktu pilnveidošanu birojā atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025 prasībām, veicinot nekļūdīgu, precīzu procesu izpildi birojā, tādējādi apmierinot klientu prasības.

Kvalitātes vadības jomā 2008.gadā biroja darba prioritāte bija apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, panākot biroja akreditāciju un biroja kompetences atzīšanu rokrakstu un daktiloskopijas ekspertīžu jomās.

Pārskata periodā tika strādāts pie dokumentu izstrādes un aktualizācijas, procesu dokumentēšanas un instrukciju sagatavošanas:

- aktualizētas VTEB kvalitātes rokasgrāmatas nodaļas un pielikumi,
- izstrādāti kritēriji eksperta amata kandidātiem birojā,
- izstrādātas un ieviestas darbā 74 jaunas veidlapas, no tām 38 administratīvās un grāmatvedības veidlapas, bet 36 veidlapas ekspertu darba pierakstiem,
- strādāts pie VTEB lietoto izpētes metožu aprakstu un metodisko norādījumu sagatavošanas, sagatavoti 9 jauni metožu aprakstu projekti (2 – dokumentu, 3 – ķīmisko un bioloģisko, 4 – autotehnisko ekspertīžu jomās), izstrādātas jaunas versijas 7 metožu aprakstiem (2 – reljefo identifikācijas zīmju, 1 – infotehnisko, 4 - ķīmisko un bioloģisko ekspertīžu jomās),
- izstrādāta instrukcija mehanoskopisko pēdu silikonpastas atlējumu veidošanai,
- veikta metožu validācija daktiloskopijas, rokrakstu, šķiedru un reljefo identifikācijas zīmju ekspertīžu jomās,
- sagatavoti mācību metodiski materiāli (prezentācijas) ekspertiem un izmeklētājiem 12 dažādās ekspertīžu jomās,
- sagatavotas un papildinātas datu bāzes un kolekcijas:
  - izveidota ķīmisko un dabisko šķiedru preparātu kolekcija,
  - izveidota šķiedru kolekcija no birojā iepriekšējos gados savāktajiem šķiedru paraugiem,
  - izveidota stiklu paraugu datu bāze,
  - papildinātas printeru, faksu, kopētāju izdruku kolekcijas.
- pārskatīti un aktualizēti VTEB izstrādātie normatīvie dokumenti: Administratīvās daļas reglaments, VTEB kvalitātes politikas paziņojums, VTEB reglaments, Plānu un finanšu departamenta reglaments,
- izstrādāti un apstiprināti jauni VTEB normatīvie dokumenti: Viesu uzņemšanas un pasākumu organizēšanas kārtība, Ievadinstrukcija, Instrukcija ugunsdrošībā, Kriminālistisko un tehnisko ekspertīžu departamenta reglaments,
- sagatavoti priekšlikumi jaunām apmācību programmām iesniegšanai Tiesu ekspertu padomē
- pārskatīts VTEB piegādātāju saraksts, veikts kritisko piegādātāju novērtējums,
- pilnveidota Ekspertīžu lietu vadības un informācijas sistēma (ELVIS), optimizējot ekspertiem aizpildāmās sadaļas.

Veikta mērlīdzekļu un iekārtu kalibrēšana atbilstoši kalibrēšanas programmai, akreditētās kalibrēšanas laboratorijās kalibrēti un verificēti 26 dažādi mērlīdzekļi, turpināta mikroskopu apkope.

Lai pārlicinātos, vai VTEB darbība atbilst izstrādātās pārvaldības sistēmas, standarta LVS EN ISO/IEC 17025 un normatīvo dokumentu prasībām saskaņā ar noteikto grafiku un procedūrām, pārskata periodā ir veikti 17 iekšējie pārvaldības sistēmas auditi visās VTEB struktūrvienībās. Auditos atklātas 50 neatbilstības, no tām vērā ņemamas – 15, novērojumi – 35 (2007. gadā – 54 neatbilstības, no tām 16 – vērā ņemamas). Salīdzinot ar 2007.gadu, kopējais neatbilstību skaits ir samazinājies par 4, vērā ņemamo – par 1. Lielākā daļa atklāto neatbilstību novērstas paredzētajos termiņos.

2008.gadā ir analizēta un apkopota ekspertīžu prakse autotehnisko un reljefo identifikācijas zīmju ekspertīžu jomās, veikts korektīvo darbību monitorings stikla izpētē, kā rezultātā izteiktas rekomendācijas eksperta atzinumu un izpētes gaitas pilnveidošanai.

2008.gadā biroja eksperti piedalījās 11 starptautiskās prasmes pārbaūžu programmās, kas atbilda plānotajam:

- 9 ENFSI organizētās - rokrakstu, dokumentu, šķiedru, krāsu, stikla, apavu pēdu, pirkstu pēdu vizualizācijas, ugunsgrēku un eksploziju izraisošo materiālu un līmlentu prasmes pārbaudēs,
- 2 CTS (*Collaborative Testing Service*) organizētās – daktiloskopijas (Nr.516) un trasoloģijas (Nr.529).

VTEB pieņemtas un izskatītas no klientiem saņemtās sūdzības par VTEB darbu. 2008. gadā saņemtas 6 sūdzības, kuras izskatītas atbilstoši VTEB izstrādātajai procedūrai un atzītas par nepamatotām.

2008.gada 11.-15.februārī notika VTEB sākotnējās novērtēšanas vizīte, kuru veica Latvijas nacionālā akreditācijas biroja vadošā vērtētāja Z.Gorina un tehniskais eksperts O.Arājs. Tika vērtēta VTEB darbības atbilstība LVS EN ISO/IEC 17025 standartam un VTEB kvalitātes pārvaldības sistēmas prasībām, to ieviešanas un pielietošanas efektivitāte. Visas uzrādītās neatbilstības tika novērstas tam paredzētajā laikā un 2008.gada 20.jūnijā Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs pieņēma lēmumu piešķirt birojā akreditāciju atbilstībai LVS EN ISO/IEC17025 standarta „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām un atzīt biroja kompetenci visā pieteiktajā akreditācijas sfērā: rokraksta/paraksta identificēšana; pirkstu pēdu vizualizēšana un identificēšana.

Akreditācijas apliecību LATAK pārstāvji svinīgi pasniedza VTEB 1.augusta svinīgajā pasākumā, kurā piedalījās arī ENFSI sekretariāta pārstāvji W.Neuteboom un J. van Overveld, kuri sniedza ievērojamu palīdzību, gatavojoties akreditācijai.

3. VTEB budžeta informācija

VTEB budžets 2008.gadā bija 1413557 Ls. Valsts budžetā paredzētie līdzekļi deva iespēju ne tikai pildīt savu pamatfunkciju - veikt tiesu ekspertīzes pēc izmeklētāju, prokuroru, tiesu pieprasījuma, piedalīties tiesu sēdēs, kā arī uzlabot materiāli tehnisko bāzi, iegādājoties jaunas ekspertīzēm nepieciešamās iekārtas un aparatūru, bet arī turpināt darbu VTEB pārvaldības sistēmas akreditācijai atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17025:2005 standartam.

Pildīts 2003.gada 29.decembra Ministru kabineta rīkojums Nr.825 „Par Valsts policijas reorganizāciju”, kas paredz attīstīt un izveidot prasībām atbilstošas tiesu autotehnisko un ķīmisko ekspertīžu laboratorijas. Ir veikta jauno ekspertu sagatavošana, ekspertu kvalifikācijas paaugstināšana.

Līdzekļi Ls 1406 apmērā atvēlēti dalības maksai ENFSI un pilnībā apgūti.

2008.gadā pabeigts remonts VTEB nomātajās telpās Hospitāļu ielā 55 - iekšdarbi (grīdu izlīdzināšana un ieklāšana, sienu un griestu apdare, durvju ielikšana utt.), apsardzes signalizācijas un ugunsdrošības sistēmu montāža un iegādātas mēbeles, lai iekārtotu darba telpas izremontētajās 3.stāva telpās.

Kopējais budžeta līdzekļu izlietojums un rādītāju izpilde 2008.gadā un to salīdzinājums ar 2007.gadu atspoguļots 2.tabulā.

2.tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums
(naudas plūsmas izpilde latos)

Nr. p.k	Finanšu līdzekļi	2007.gads (faktiskā izpilde)	2008.gads	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1027721	1413557	1410348
1.1.	Dotācija	1021021	1395937	1395937
1.2	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	6700	17620	14411
1.3	Ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā)	942927	1413557	1374663
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	705449	801851	762958
2.1.1	Subsīdijas un dotācijas ,tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	1335	1500	1406
2.1.2	Pārējie uzturēšanas izdevumi	120931	111940	99902
2.2	Izdevumi kapitālieguldījumiem	237478	611706	611705

4. VTEB personāls

Personāls ir ikvienas organizācijas pamatvērtība, no tā darba izpildes kvalitātes un efektivitātes ir tieši atkarīga organizācijas mērķu sasniegšana, kas vienlaikus nozīmē arī organizācijai uzticēto funkciju īstenošanu.

Amata vietu skaits

Amatu vietu skaits VTEB no 1994.gada līdz 2008.gada 15.septembrim bija nemainīgs – 58 štata vietas. 2008.gada 15.septembrī iestādē tika veikta reorganizācija, pēc kuras tika saglabātas 52 štata vietas.

Faktiskais vidējais darbinieku un ierēdņu skaits

Vidējais strādājošo skaits VTEB 2008.gadā bija 55, no kuriem 39 ierēdņi un 16 darbinieki.

Personāla izglītība

Izglītības līmeņa celšana ir viena no valsts pārvaldes personālvadības prioritātēm, lai veicinātu tādu zināšanu līmeņa sasniegšanu, kas nodrošina profesionālu un kvalitatīvu pienākumu izpildi.

Darbinieku un ierēdņu izglītības struktūra 2008.gadā:

- augstākā izglītība – 47, t.sk.
  - bakalaura grāds - 28,
  - maģistra grāds - 15,
  - doktora grāds - 1,

- profesionālā izglītība - 3,
- vidējā izglītība – 3,
- vidējā speciālā izglītība – 3.

Divi VTEB darbinieki 2008.gadā pabeiguši profesionālās studijas, viens ieguvis bakalaura grādu, deviņi turpina studijas maģistrantūrā, četri - doktorantūrā, bet viens turpina mācības augstskolā.

Zināšanas un profesionālās prasmes darbinieki un ierēdņi papildinaursos, semināros un konferencēs gan Latvijā, gan arī ārvalstīs.

Pārskata periodā VTEB vadība atbalstīja un veicināja darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, lai sekmētu tādu zināšanu līmeņa sasniegšanu, kas nodrošina profesionālu un kvalitatīvu pienākumu izpildi: darbinieki piedalījās 11 ENFSI ekspertu darba grupās un Kvalitātes un kompetences darba grupā, 13 darbinieki stažējās radniecīgās ekspertīžu iestādēs Lietuvā un Īrijā, 18 darbinieki piedalījās semināros un konferencēs Lietuvā, Francijā, Šveicē un Vācijā, 5 darbinieki piedalījās apmācībās Vācijā, Čehijā un Beļģijā, darbinieki apmeklējuši kopsummā 44 seminārus un kursus, kurus rīkojušas dažādas organizācijas (VAS, LATLAB, RTU, LU, Valsts kanceleja u.c.): 10 darbinieki apmeklējuši seminārus par jaunākajām laboratoriju iekārtām, 10 darbinieki – par kvalitātes sistēmas prasībām un ieviešanu, 5 darbinieki – praktiskās apmācības angļu valodā, 17 dažādus kursus un seminārus apmeklējuši Administratīvā un Plānu un finanšu departamenta darbinieki. Birojā organizētas 2 lekcijas visiem biroja darbiniekiem par interešu konflikta novēršanu un 4 lekcijas par metroloģijas, metožu validācijas un rezultātu kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem, VTEB darbinieki organizējuši trīs starptautiskus seminārus par tiesu ekspertīzes problēmām. Semināru rīkošanai un stažēšanās nodrošināšanai ārvalstīs VTEB pārsvarā ir izmantojot starptautisko programmu finanšu atbalstu.

Personāla mainība

2008.gadā darba attiecības tika nodibinātas ar pieciem darbiniekiem, ierēdņa amatos tika iecelti četri eksperti. Pēc pašu vēlēšanās darba attiecības pārtrauktas ar četriem darbiniekiem, civildienesta attiecības – ar vienu ekspertu, taču sakarā ar amatu skaita un darbinieku skaita samazināšanu – atbrīvoti četri darbinieki un civildienesta attiecības izbeigtas ar diviem ekspertiem.

Personāla sadalījums pēc vecuma un dzimuma grupām

Darbinieku vecuma struktūra

3.tabula

Vecums/dzimums	Sievietes (skaits)	Vīrieši (skaits)
20-29 gadi	11	5
30-39 gadi	5	7
40-49 gadi	7	4
50-59 gadi	6	2
60-69 gadi	5	3

VTEB ir iespējams strādāt nepilnu darba laiku, piemēram, pusslodzi, ko 2008.gadā izmantoja pieci strādājošie.

5. Valsts tiesu ekspertīžu biroja komunikācija ar sabiedrību

2008.gadā informācija VTEB interneta mājas lapā (www.vteb.gov.lv) tika regulāri aktualizēta.

Lai uzlabotu jauniešu zināšanas par 9. maiju – Eiropas dienu un Latvijas dalību Eiropas Savienībā, VTEB darbinieki „Eiropas dienas 2008” ietvaros piedalījās akcijā ”Uz savu skolu”, viesojoties Cēsu Valsts ģimnāzijā, Āgenskalna Valsts ģimnāzijā un Ilūciema vidusskolā. Šo pasākumu laikā skolēni tika iepazīstināti ar ENFSI un VTEB starptautisko sadarbību tiesu ekspertīžu jomā.

VTEB piedalījās TM rīkotajā izglītojošajā „orientēšanās stafetē” vidusskolēniem „Temīdas skrējieni”, kas norisinājās Valsts pārvaldes Atvērto durvju dienu ietvaros 19. septembrī. Stafetes laikā skolēniem tika dota iespēja ne tikai vairāk uzzināt par tiesu ekspertīzi, bet arī izmēģināt spēkus pirkstu pēdu salīdzināšanā.

Par tradīciju ir kļuvušas VTEB darbinieku lekcijas skolēnu mācību olimpiāžu uzvarētāju vasaras nometnē „Alfa”.

Svarīgākie VTEB notikumi ir atspoguļoti arī dažādos laikrakstos un žurnālos.

Žurnālā „Jurista vārds” tika publicēts raksts „Atbilstība starptautiskam kvalitātes standartam”, kurā informēja sabiedrību par akreditācijas piešķiršanu. Akreditācijas apliecības pasniegšanā piedalījās arī televīzija un informācija tika pārraidīta LTV 7. kanāla ziņu raidījumā.

6. VTEB plāns 2009.gadam

Akreditēt šķiedru un reljefo zīmju ekspertīžu jomas atbilstoši standarta ISO 17025 un LATAK prasībām.

Veikt korektīvas darbības pēc LATAK uzraudzības vizītes un pilnveidot VTEB ieviesto kvalitātes pārvaldības sistēmu atbilstoši standarta ISO 17025 un LATAK prasībām.

Sagatavot dokumentu tehniskās izpētes ekspertīžu, stikla ekspertīžu, naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu ekspertīžu jomas akreditācijai, veikt metožu validāciju, sagatavot nepieciešamos dokumentus un iesniegt LATAK

Nodrošināt VTEB telpas ar elektronisko koda atslēgu.

Turpināt darbu ENFSI un ENFSI ekspertu darba grupās, piedalīties 10 darba grupu gadskārtējās sanāksmēs.

Organizēt Baltijas valstu rokrakstu ekspertu semināru.

Realizēt Norvēģijas finanšu instrumenta „Valsts tiesu ekspertīžu biroja kapacitātes palielināšana, nodrošinot atbilstību labas prakses un starptautiskiem kvalitātes standartiem un stiprinot tiesiskumu Latvijā” aktivitātes.

Izveidot informāciju par birojā veicamajām ekspertīzēm un to iespējām CD formātā.

Veikt prakses analīzi dokumentu materiālu ekspertīzēs.

Turpināt lekciju darbu un praktiskās nodarbības tiesnešiem, topošajiem un esošajiem tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem.

Turpināt pētniecisko darbu:

- sagatavot literatūras apskatu par pirkstu pēdu vizualizēšanu, izmantojot metālu uzputekļošanas vakuuma metodi;
- veikt zinātniski praktisku pētījumu par šāviena pēdu izplatību policijas iestāžu telpās un sagatavot zinātnisko atskaiti;
- izveidot publikāciju par vilnas dzijas krāsošanu ar augu krāsvielām.